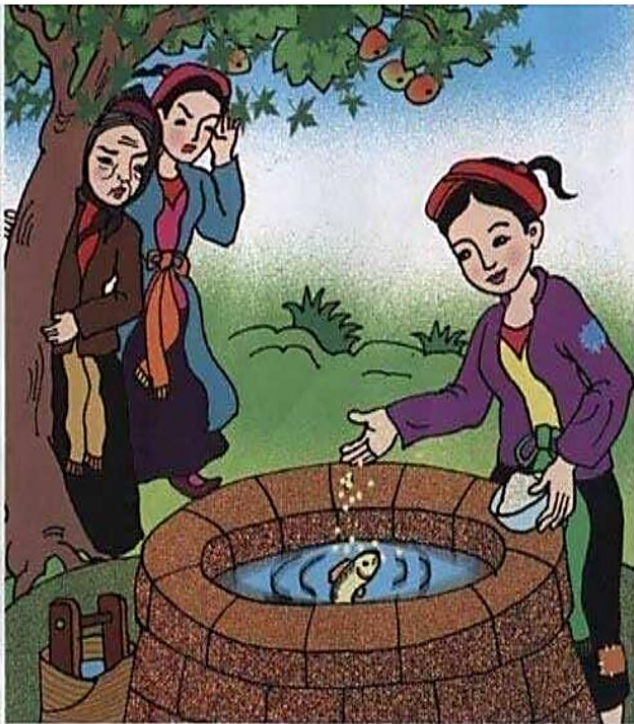

TỔNG QUAN VĂN HỌC VIỆT NAM

I. CÁC BỘ PHẬN HỢP THÀNH CỦA VĂN HỌC VIỆT NAM

Văn học dân gian

- Tác giả: nhân dân lao động; tác phẩm được truyền miệng.
- Thể loại: thần thoại, sử thi, truyền thuyết, cổ tích, truyện ngụ ngôn, truyện cười, tục ngữ, câu đố, ca dao, vè, truyện thơ, chèo, ...
- Đặc trưng: tính truyền miệng, tính tập thể.

Văn học viết

- Tác giả: cá nhân; tác phẩm được ghi lại bằng chữ viết (chữ Hán, chữ Nôm, chữ quốc ngữ).
- Thể loại:
  - + Thế kỉ X – XIX: chữ Hán: văn xuôi tự sự; thơ; văn Biền ngẫu. Chữ Nôm: thơ; văn Biền ngẫu.
  - + Thế kỉ XX: Tự sự, trữ tình, kịch nói,

II. QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN CỦA VĂN HỌC VIỆT NAM

Văn học trung đại

- **Thời gian:** Từ thế kỉ X – XIX.
- **Hoàn cảnh:** Xã hội phong kiến hình thành, phát triển và suy thoái, công cuộc dựng nước và giữ nước của dân tộc.
- **Văn tự:** chữ Hán, chữ Nôm.
- Chịu ảnh hưởng của các học thuyết lớn: Nho giáo, Phật giáo, tư tưởng Lão – Trang.
- **Tác giả** chủ yếu là nhà nho.

Văn học hiện đại

- **Thời gian:** từ thế kỉ XX đến nay.
- **Hoàn cảnh:** Công cuộc đấu tranh lâu dài, gian khổ giành độc lập dân tộc, thống nhất đất nước và sự nghiệp đổi mới từ năm 1986 đến nay dưới sự lãnh đạo của Đảng.
- **Văn tự:** chủ yếu là chữ quốc ngữ.
- Giao lưu quốc tế rộng rãi hơn.

<ul style="list-style-type: none"> - Thể loại: Tiếp nhận hệ thống thể loại từ văn học Trung Quốc. Ngoài ra còn có các thể loại sáng tạo của dân tộc: thơ lục bát, song thất lục bát, hát nói, ... - Thi pháp: lối viết ước lệ, sùng cổ, phi ngã. - Thành tựu tiêu biểu: thơ văn yêu nước và thơ Thiên Lí – Trần; thơ văn Nguyễn Trãi, Nguyễn Bỉnh Khiêm, Nguyễn Du, Cao Bá Quát, ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Tác giả xuất hiện đội ngũ nhà văn chuyên nghiệp, sáng tác văn chương trở thành một nghề. - Thể loại: Thơ mới, tiểu thuyết, kịch nói, ... - Hệ thống thi pháp: lối viết hiện thực, đề cao cá tính sáng tạo. - Thành tựu tiêu biểu: Thơ mới, tiểu thuyết Tự lực văn đoàn, văn học hiện thực phê phán, văn xuôi chống Pháp, thơ, tiểu thuyết, bút kí, truyện ngắn chống Mĩ, ...
--	---

III. CON NGƯỜI VIỆT NAM QUA VĂN HỌC	Quan hệ với thế giới tự nhiên
	Quan hệ với quốc gia, dân tộc
	Quan hệ với xã hội
	Ý thức về bản thân
	<ul style="list-style-type: none"> - Văn học dân gian: Thiên nhiên là đối tượng nhận thức, cải tạo, chinh phục. Thiên nhiên hiện ra ở vẻ đẹp phong phú của các vùng trên quê hương đất nước (ca dao dân ca). - Văn học trung đại: Hình tượng thiên nhiên gắn với lí tưởng đạo đức, thẩm mỹ. - Văn học hiện đại: Hình tượng thiên nhiên gắn với tình yêu quê hương đất nước, tình cảm lứa đôi
	<ul style="list-style-type: none"> - Văn học dân gian: Tình yêu làng xóm, quê cha đất tổ, sự căm ghét các thế lực giày xéo quê hương. - Văn học trung đại: Ý thức sâu sắc về quốc gia dân tộc, về truyền thống văn hiến. - Văn học hiện đại: Tình yêu nước gắn liền với sự nghiệp đấu tranh giai cấp và lí tưởng xã hội chủ nghĩa. → Chủ nghĩa yêu nước trong văn học.
	<ul style="list-style-type: none"> - Khao khát vươn tới xã hội công bằng, tốt đẹp. - Phê phán các thế lực chuyên quyền, cảm thông với thân phận con người bị áp bức. - Nhìn thẳng vào thực tại với tinh thần nhận thức, phê phán và cải tạo xã hội. → Chủ nghĩa nhân đạo trong văn học.
	<ul style="list-style-type: none"> - Tùy điều kiện lịch sử mà con người trong văn học xử lí mối quan hệ giữa ý thức cá nhân và ý thức cộng đồng. - Đạo lí làm người mà văn học xây dựng: nhân ái, thủy chung, tình nghĩa, vị tha, hi sinh vì chính nghĩa, đề cao quyền sống của con người cá nhân nhưng không cực đoan.

Bài tập vận dụng

Dùng các tác phẩm tiêu biểu của văn học Việt Nam qua từng giai đoạn, từng thời kì để làm rõ đời sống tư tưởng, tình cảm của con người Việt Nam trong các mối quan hệ với thiên nhiên, đất nước, xã hội.

GV SOAN: TRINH THỊ THANH QUÝ